

Pri Bogu.

Vse je tiho in žaluje,
Ljubljenec leži bolán;
Angel smertni mu odpira
Dom, ki vedno je cvetán.
In otrok se nasmehniší
Mater gleda še hvaleč,
In pri Bógu zá-njo prósi
Rajski vže se veseleč!

Lujisa Pesjakova.

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Bober pripoveduje prigodbe svojega življenja.

Izlezel je bober iz vode; posadil se je na bregu ob kamen in se ogledoval v tihej, čistej vodi kakor v jasnem zercalu. Tu je videl svojo lastno podobo in je začel pripovedovati, kaj da on vse na vodah napravi in kako zelo je ljudem koristen.

„Jaz sem na svetu jedina zver svojega rodu; verhnjo dlako imam rujavo skôraj zarudélo, spodnjo skôraj belo in voljno; a obloploščati moj rep ima namesto dlake le luskinge, skôraj kakor riba. Persti na zadnjih nogah so mi zmreno skleneni (spojeni), zatoraj znam izverstno plavati in pri tem se tudi rad potapljam. V gobci imam zgoraj in spodaj po dvoje režócih (dletastih) zob, podóčnika (špičaka) nobednega, kočnikov pa 4 krat štiri; zato so me učenjaci (učeni prirodopisci) uverstili med glodalce, in miši so mi od daleč v rodu. Pod trebuhom nosim žlezo; v njej se mi napravlja mastna stvar, katerej pravijo bobrovína ali pibrovina in nabere se mi je celó do 19 dekagramov v mošnji.

Prebivam samo ob stoječih ali pa mirno tekočih vodah, katerih bregovi so z lesom obraseni; po leti si izgrebem dolge skožnje (luknje) na breg in prebivam v samoti; na zimo se pa rad shajam s továriši, ako je imam v soseski in mi jih človek ne zabrani. Pred človekom imamo vsi bobri velik strah. Kedar se tako snidemo, tedaj se vkup pripravimo k zidanju okroglih koč od protja, kamenov in gline, ter je stavimo malo ne do po dva metra visoke; od znotraj pa razun povprečnih tramičev nemamo niti nadstropij niti stopnic, kakor so to nekđaj ljudje pripovedovali. K vsakej koči je napeljano podzemeljsko hodišče in to mora biti zmirom z vodo zatopljeno (zalito). Zato napravimo, kedar se naselimo na potoku ali na kakej majhenej reki, jezove od dreves in kamenja; v ta namen nagrizemo jelše, verbe in druga drevesa tako, da se sama poderó in padejo v vodo, med veje namečemo potlej blata in kamenja, a vse to zaradi tega, da voda nad jezom naraste. V Evropi si vendar že ne zidamo mest, ker nas je v to delo premalo in zavoljo ljudi tudi nij prostora; kdor bi

rad videl dobro našo naselbino, ta mora preko morja v severno Ameriko in tudi tja se mu je treba podvzati. Pred leti nas je bilo tudi v Evropi dosti, a zdaj nas samo redko še najdeš na Dunavu na Bavarskem in v izhodnjem Rusiji; v Čehih nas živi nekoliko iz gosposke milosti v Trebonji.

Ne hranimo se o ribah, nego o listji in drevesnej skorji, in tudi za zimo si nanosimo nekoliko hrane.

Človeku smo zelo koristni: izverstno našo kožo potrebuje v kožuhe in klobuke; bobrovino prodaje za drage novce v lekarnice, kjer narejajo dober lek iz nje, a meso mu je v jed, pravijo, da je posebno po leti jako okusno.

Kedar dorasemo, smo do 94 centimetrov visoki in takrat nam je cena najvišja, kajti prodajejo nas po več ko sto goldinarjev in ravno to je največja nesreča za naš rod. Ako se dobri ljudje za nas ne potegnejo, nas v Evropi k malu ne dobé več.“

Jedva je vse to povedal, ugledal je človeka, in — smuk! bil je v tem hipu pod vodo.

(Iz češkega „svet v obrazih.“

Razne stvari.

Drobtine.

(To je starost!) V Ričanu v Čehih živi mož 116 let star. Zove se Matej Suhi. Res, da je suh, a še nikoli nij bil betežen (bolan). V mladosti je bil imovit posestnik. Za dobe francoske vojne je bil v sužnost odpeljan; v domovino se vernivši najde vse svoje posestvo v tujih rokah. Stvar se nij dala nikakor na čisto izvésti. V tej velikej bédi se podá v učiteljski stan. A tukaj se mu ne dopade dolgo ter séde na črevljarski stol, na katerem še zdaj sedí zdrav in zadovoljen, pušêč po pipo tobaka, ki mu je jedina strast. (,Narodni listi.“)

(Slovenci) stanujejo po južnem Koroškem, po južnem Štírskem, na Kranjskem, po goratih straneh Goriškega, Gradiškega in Terzaškega, in na severnem robu Istre, na vzhodnem robu pokrajine Videmske in na zahodnem kraju županije Zaladske in Železne na Ogerskem.

(Sava in nje dotoci.) Sava je največja reka na Kranjskem. V Savo

se izlivajo naslednje reke: Sora, Ljublanica, Kerka, Kolpa, Teržiška Bistrica, Kokra in Kamniška Bistrica.

(Kozáci) živé v južnej Rusiji, vojevit narod so ter zelo važen del ruske vojske. Dandenes so Kozáci čuvarji ruskih mej v Kavkaziji in Sibiriji.

(Talijanski národ) šteje do 25 milijonov duš in ima od najdavnjše dobe bogato književnost in umetelnost.

(Nove puške) je izumil stotnik Kropaček, s katerimi se v 15 sekundah ustrelí desetkrat.

(Ljudskih šol) je na Kranjskem 204; med temi jih je 164 jednorazrednih, 24 dvorazrednih, 1 trirazredna, 14 štirirazrednih in 1 šestrazredna.

Kratkočasnice.

* Poljski žid v ostrej zimi iz mesta na kmete idóč sreča volka; ker nij imel drugega orodja, da bi se branil, nastavi svojo palico proti pretečemu sovražniku. V tem trenutji sproži od druge strani idoči lovec svojo puško